

IDEES I DEBATS

No hi ha més remei que tornar a aplicar el sentit comú a l'economia; una economia més racional que permeti recuperar la confiança dels ciutadans

Per una economia social més racional

FRANCESC RAVENTÓS

EXDEGA
DEL COL·LEGI
D'ECONOMISTES
DE CATALUNYA

Paraules del moment: inestabilitat, turbulències financeres, Xina, deflació, canvi polític, por. Algunes veus autoritzades anuncien que s'acosta una altra recessió. Hi ha inquietud sobre el futur immediat, augmenta l'aversion al risc i l'economia pateix. Com en podem sortir? Cal tornar el sentit comú a l'economia i impulsar una economia social més racional.

L'any 2008 van esclatar les bombolles generades pel sistema econòmic. Va ser la confirmació d'un creixement artificial insostenible. Era un avís, amb categoria de tsunami, que s'havia de canviar el model econòmic. Es va aplicar cirurgia estètica, però tan aviat com la situació va semblar controlada, l'avís es va oblidar, i es va continuar com sempre.

Els bancs centrals van combatre la crisi abocant quantitats

massives de diners al mercat. Només fa unes quantes setmanes Mario Draghi i el Banc Central Europeu van sorprendre amb un augment considerable de l'expansió quantitativa. Malgrat tot aquests diners a cost zero i després de set anys de dures mesures liberalitzadores aplicades pels governs, l'economia està enviant signes inquietants. Sembla clar que les polítiques que s'han aplicat han tocat sostre i no han aconseguit que l'economia creixi. Ho han provat tot, i pràcticament han esgotat la caixa d'eines de què disposaven, fins i tot fixant un interès negatiu en els dipòsits bancaris.

Com pot ser que no acabi de fun-

Després de tant insistir en l'austeritat, les institucions internacionals reclamen ara als governs polítics de creixement

Només fa unes setmanes Draghi i el BCE van sorprendre amb un augment considerable de l'expansió quantitativa

BORIS ROESSLER / EFE

Destruir o conservar la documentació comptable

JOSEP SOTELO
ECONOMISTA
I MEMBRE DE
FISCALISTES CEC

Quan es fa el tancament comptable de cada exercici econòmic se sol repetir la mateixa pregunta: fins a quin any podem destruir la documentació comptable (factures, extractes, nòmines, rebuts, llibres auxiliars de comptabilitat, declaracions d'impostos...), així com qualsevol altre suport documental dels apunts comptables? Si bé no ha estat mai fàcil de respondre, les últimes modificacions normatives en l'àmbit tributari han fet créixer la confusió perquè introdueixen nous límits temporals.

En primer lloc, a efectes estrictament fiscals podríem establir un primer horitzó temporal partint de la prescripció de les infraccions tributàries de quatre anys. Tot i això, ja fa molts anys que al nostre país el delictes fiscal prescriu un any més tard que la infracció tributària de naturalesa administrativa i, per tant, podria convenir de conservar la documentació comptable durant cinc anys, computats des de l'acabament del termini reglamentari per presentar l'autoliquidació de l'impost, per calgués fer ús d'aquesta documentació com a element de defensa en un procés penal seguit contra la societat o els seus administradors, sense perjudici del delictes fiscal agreujat (art. 305 bis del Codi Penal), que no prescriu fins que han passat deu anys des que es va

cometre.

Quant a aquests terminis fiscals, cal recordar que, per exemple, totes aquelles factures o documents acreditatius del preu d'adquisició d'un element de l'actiu fix sotmès a amortització s'hauran de conservar durant tota la seva vida útil i els quatre anys següents, perquè altrament seria molt difícil de provar l'import de la despesa per amortització, així com el seu preu d'adquisició en cas que es vengui. Així mateix, és important recordar que l'article 30 del Codi de Comerç estableix l'obligació de conservar tota la documentació i justificants concernents al negoci durant sis anys a comptar des de l'últim assentament que s'ha fet.

Per tant, obviant qüestions penals, arribaríem a la conclusió que qualsevol empresari diligent ha de conservar tota la documen-

tació relativa al seu negoci durant un termini mínim de sis anys. Ara bé, com a conseqüència del permanent allargament del dret a la compensació de les bases imposables negatives (dels cinc anys inicials fins a l'infinit, actualment), en l'impost sobre societats i del dret a l'aplicació de les deduccions en la quota (dels 5 anys

inicials fins als 18 actuals), el legislador ha introduït instruments legals que permeten a la inspecció de comprovar aquests crèdits fiscals fins i tot més enllà de la data de prescripció del període impositiu en què es van generar i declarar.

Després d'un període d'abundant jurisprudència, no sempre coincident, la llei 34/2015, de modificació parcial de l'LGT (en vigor des del 12 d'octubre del 2015), ha pretès introduir més seguretat jurídica per a tots els operadors tributaris. Aquesta norma assenyala que, en termes generals, el dret de la inspecció a comprovar la situació tributària dels contribuents no prescriu mai, llevat del cas de les bases imposables negatives i de les deduccions pendents d'aplicar en la quota de l'impost sobre societats, per a les quals es limita la potestat comprovadora

Qualsevol empresari diligent ha de conservar tota la documentació relativa al seu negoci durant un mínim de sis anys"

cionar una economia que disposa de facilitat creditícia sense límit i a cost zero, energia i matèries primeres barates, recursos humans ociosos i una infinita demanda insatisfeta? Les raons s'han de buscar en les polítiques aplicades i en la desconfiança que ha generat el fet de recolzar el creixement en un sistema financer altament especulatiu i no en l'economia productiva. S'ha creat molta riquesa fictícia reconeguda en simples apunts comptables, i en títols i drets que no corresponen a cap realitat, que només tenen valor, mentre algú els vulgui adquirir; si no, es converteixen en papers mullats.

Per activar l'economia cal demanda agregada suficient, demanda real que està limitada per la pèrdua de poder adquisitiu contínua de les classes mitjanes i populars a causa d'una desigualtat creixent, cosa que dona lloc a una sobrecapacitat de producció amb els problemes derivats corresponents.

Després de tant insistir en l'austeritat i les retallades, quan s'ha constatat el fracàs les institucions internacionals OCDE, FMI, BCE i altres reclamen ara als governs polítiques de creixement, especialment inversió pública i disminució de la pressió fiscal. Però el nivell d'endeutament dels estats és tan elevat que disposen de ben poca marge de maniobra per actuar ara i els fa altament vulnerables si s'entra en una altra recessió.

L'antic president del Bundes-

“**La demanda real està limitada per la contínua pèrdua de poder adquisitiu de les classes mitjanes i populars per una desigualtat creixent**

als deu anys següents al moment que es van generar. Per tant, les empreses hauran de conservar durant deu anys els suports documentals que avalin la magnitud d'aquests crèdits fiscals, perquè altrament la inspecció de tributs podria no acceptar-ne l'aplicació en la liquidació d'un període no prescrit malgrat que el període de la generació sí que ho estigués.

Un cop transcorregut el període de deu anys, l'empresa només estarà obligada a exhibir la liquidació i la comptabilitat, així com

“**El dret de la inspecció a comprovar la situació tributària dels contribuents no prescriu mai, llevat d'excepcions concretes**

bank, Axel Weber, ja va alertar a Davos l'any 2013 que les polítiques actuals només són una fugida cap endavant. “Sortir de la crisi fent el problema més gran no funcionarà”. “Els bancs centrals amb el seu pla d'estímuls poden comprar temps, però no solucionar el problema”. “Estem vivint a càrrec de les futures generacions”.

Atesa la realitat actual, no hi ha més remei que tornar a aplicar el sentit comú a l'economia, una economia social que, si és més racional, permetrà recuperar la confiança dels ciutadans.

Hem de tornar a un sistema econòmic que tingui com a objectiu cobrir les necessitats reals de la societat. Ha de ser una economia en què es premiï la creativitat, el talent i l'esforç, en què l'educació i el coneixement siguin l'essència de la societat, en què els beneficis del creixement econòmic es distribueixin equitativament, en què s'apliqui un tipus d'interès raonable tant al crèdit que demanen les empreses com a l'estalvi dels ciutadans, en què els que creïn riquesa real i ocupació obtinguin un benefici, en què es limitin les escandaloses diferències salarials, en què la fiscalitat sigui progressiva i, per tant, contribueixin més els que tinguin o guanyin més i es corregeixin així les grans desigualtats socials.

Ha de ser una economia productiva basada en el lliure mercat, en la sostenibilitat, un consum responsable, l'estabilitat econòmica, la competitivitat en un món global. Cal que sigui un sistema en què els estats democràtics defensin l'interès general i posin límits a l'especulació del sistema financer, que s'ha de centrar a ser un instrument de suport a les empreses i famílies.

Tot plegat significaria recuperar l'ètica i els valors que durant anys han estat oblidats. Es tracta de valors com l'esforç, treball i estalvi de què ens parlava Max Weber. Hem de recuperar el sentit comú. Només així la societat podrà progressar i viure en pau i llibertat.

a demostrar que aquesta comptabilitat ha estat dipositada durant aquest termini al Registre Mercantil, cosa que fa dubtar de què hem d'entendre per “exhibició de la comptabilitat”. Es refereix als comptes anuals o també als llibres de comptabilitat que només són objecte de legalització davant el Registre Mercantil i no de dipòsit? Per què obliga a conservar i exhibir la liquidació de l'impost si la llei General Tributària reconeix expressament el dret de no aportar cap document que ja hagi estat presentat anteriorment?

Finalment, cal advertir que aquests terminis de conservació de la documentació comptable s'han analitzat des d'una perspectiva estrictament fiscal, sense prendre en consideració normes d'altres branques del Dret, com passa per exemple amb els subjectes obligats de la llei de prevenció del blanqueig de capitals, així com l'eventual conveniència de conservar qualsevol document que pugui ser útil per a l'exercici d'un dret.

Catalunya és una economia totalment oberta, i ocupa els primers llocs dels rànquings de les localitzacions més atractives per fer-hi negocis”

Internacionalització i innovació

PAU RELAT
CONS. DELEGAT
A MAT HOLDING

Les primeres dades sobre el 2016 mostren que l'economia catalana ha començat l'any amb un clar procés de creixement del PIB i que continua amb la dinàmica experimentada els últims mesos. Segons dades de la Generalitat, l'economia va créixer un 3,4% el 2015, fins a superar els 214.000 milions d'euros, una xifra que suposa l'increment més important dels últims nou anys. Aquest creixement s'ha notat especialment al sector serveis (+3,6%), la construcció (+3,4%) i la indústria (+2,7%). A Catalunya la bona marxa supera l'augment del PIB en el conjunt de l'Estat (3,2%) i la mitjana europea (1,8%). Les xifres avalen la consolidació del creixement a partir de dos pilars fonamentals: una clara aposta per la internacionalització i la innovació.

El teixit empresarial català està explotant les oportunitats de competir en un mercat global, de manera que la innovació es planteja com un element clau per millorar processos i ser més eficients i productius. El Baròmetre de la Innovació a Catalunya, presentat per Acció el maig del passat any, posava en relleu que més de la meitat de les empreses catalanes amb més de nou treballadors són innovadores i que, entre les companyies que inverteixen en R+D, un 62% exporten de manera regular. Aquestes dades reflecteixen la vinculació evident entre innovació i internacionalització. En ple segle XXI la cooperació amb altres agents és essencial per implantar processos d'innovació col·laborativa en què s'estableixen sinergies amb altres companyies i, fins i tot, amb entitats internacionals.

El país està madurant en termes d'innovació, però cal continuar potenciant polítiques que promoguin aquesta tendència, iniciatives que actuïn com a facilitadors per fer possible el salt internacional. Per això disposem de diferents organismes que desenvolupen programes per afavorir el procés d'internacionalització amb viatges inicials de prospecció, assessorament i disseny d'estratègies adaptades a les singularitats de cada companyia, fins a la definició de plans de cooperació empresarial i la possibilitat d'estudiar diferents fórmules de des-

embarcament en un mercat, des de la implantació comercial o únicament productiva. Hi ha múltiples possibilitats, de manera que el camí cap a la internacionalització ha de ser un procés estudiat minuciosament, un projecte planificat i desenvolupat en el marc de l'estratègia de la companyia, que donarà fruits a llarg termini.

Avui dia Catalunya és una economia totalment oberta, i ocupa els primers llocs dels rànquings de les localitzacions més atractives per fer-hi negocis, amb més de 5.700 multinacionals implantades al país. Tenir bones infraestructures és un factor decisiu per assegurar la capacitat d'atracció d'empreses estrangeres, caracteritzades per un alt valor afegit. La consolidació dels ports catalans com a plataforma logística i portal d'entrada a Europa per la Mediterrània, les connexions ferroviàries i la xarxa aeroportuària són elements imprescindibles per a la competitivitat de Catalunya com a pol empresarial.

Amb més de 8.300 empreses catalanes amb filials en tot el planeta, podem afirmar que el nostre futur és el món”

Cal destacar que al llarg dels darrers 15 anys les exportacions catalanes han crescut més del 90% i han generat una xifra de vendes a l'estranger de 63.800 milions d'euros. En aquesta aposta per l'exterior també destaca una tendència a la diversificació geogràfica, ja que, malgrat la força de la zona euro, altres països d'Amèrica, Àsia i Àfrica estan plantejant oportunitats interessants.

Moltes pimes encara tenen certes reticències per fer negocis a fora, en part per la dificultat per accedir a finançament, però és el moment de ser ambiciosos i d'assumir certs riscos, ja que la innovació i la internacionalització finalment són dos catalitzadors per maximitzar beneficis, no únicament econòmics, sinó també quant a la creació de productes nous, millora de processos, accés a nous clients i obertura a altres mercats.

Tenir una bona estratègia d'internacionalització, amb el suport dels ajuts i programes d'entitats reconegudes, permet diversificar riscos i explorar altres realitats. Implica la necessitat d'estar en evolució constant per respondre als requeriments d'un entorn global, però, alhora, suposa un repte que impulsa les companyies a millorar, a innovar per ser més eficients i a desenvolupar productes o serveis amb els millors estàndards de qualitat.

Amb més de 8.300 empreses catalanes amb filials a tot el planeta, podem afirmar que el nostre futur és el món.

En els últims 15 anys les exportacions catalanes han crescut més del 90%